

BILDANDE AV NATURRESERVATET GÅRDLIDEN I ÄLVSBYNS KOMMUN

BESLUT

Med stöd av 7 kap 4 § miljöbalken (1998:808), MB, beslutar länsstyrelsen att det område som utmärkts på bifogad karta, bilaga 1, skall utgöra naturreservatet Gårdliden. Lantmäteriets slutliga inmätning av området kan innebära mindre justeringar av reservatets avgränsning och areal.

Med stöd av 3 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m.m. (1998:1252) fastställer länsstyrelsen bifogad skötselplan (bilaga 4) med mål, riktlinjer och åtgärder för reservatets skötsel och förvaltning. I enlighet med 2 § ovannämnda förordning ska länsstyrelsen vara förvaltare av naturreservatet.

För att tillgodose syftet med reservatet beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 kap 5, 6 och 30 §§ MB samt 22 § förordningen om områdesskydd enligt miljöbalken m. m. (1998:1252) att nedan angivna föreskrifter ska gälla i reservatet.

SYFTE

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- I utvecklings- och arronderingsmarker kan även andra skötselåtgärder än naturvårdsbränning genomföras. Till exempel stängsling av ungskog eller avveckling av planterade trädslag för att gynna uppkomst av lövskog.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

UPPGIFTER OM NATURRESERVATET

Naturreservatets namn:	Gårdliden
Kommun:	Älvsbyn
Lägesbeskrivning:	14 km SV om Älvsbyn
Area:	ca 116 ha
Fastigheter och ägare:	Borgfors Kronopark 1:5 (del av), Sveaskog
Natura 2000:	Berör Piteälven (SE0820434)
Sameby:	Semisjaur-Njarg

RESERVATSFÖRESKRIFTER

A. Föreskrifter enligt 7 kap 5 § MB om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet.

Utöver vad som annars gäller enligt lag är det förbjudet att:

1. Bedriva skogsbruk.
2. Fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar eller tillvarata vindfällan.
3. På annat sätt än vad som anges under punkterna 1 och 2 skada eller förändra mark eller vegetation på land eller i vatten, t ex genom att borra, anordna upplag, gräva, schakta eller dumpa.
4. Uppföra byggnad eller annan fast anläggning.
5. Anlägga väg eller led.
6. Anlägga ledningar i luft, mark eller vatten.
7. Bedriva vattenverksamhet, t ex genom vattenreglering, muddring eller avledande av vatten.
8. Inplantera växt- eller djurart.
9. Släppa ut eller sprida avloppsvatten, gifter, vådliga ämnen, bekämpningsmedel, kalk eller växtnäringsämnen på land eller i vatten.
10. Framföra motordrivna fordon.

Vidare är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att:

11. Utöka eller förändra befintlig byggnad eller anläggning.
12. Uppföra älgtoorn.
13. Sätta upp tavla, plakat, skylt, göra inskrift eller liknande.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt A:

1. Föreskrifterna ska inte utgöra hinder för förvaltaren att utföra de åtgärder som krävs för reservatets vård och skötsel.
2. Ovanstående föreskrifter ska inte heller utgöra hinder för underhåll av befintliga byggnader, vägar eller andra anläggningar. Före underhållsåtgärder utförs ska samråd ske med Länsstyrelsen.
3. Utan hinder av ovanstående föreskrifter får renskötsel utövas i enlighet med rennäringslagen (1971:437). Före anordnandet av fasta anläggningar ska samråd ske med länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § MB, enligt vad som framgår av förordningen (1998:904) om täkter och anmälan för samråd.
4. Vid uttransport av fälld älg eller björn får terrängskoter, t ex fyrhjuling, användas. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
5. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
6. I de fall totalförsvaret har intressen (anläggningar och/eller planerade grupperingsplatser) inom reservatet får tillsyn och skyddsarbetsuppgifter utföras utan hinder av föreskrifterna.

B. Föreskrifter enligt 7 kap 6 § MB om skyldighet att tåla visst intrång

Ägare och innehavare av särskild rätt till fastigheterna förpliktas att tåla sådana intrång i området som behövs för att tillgodose syftet med naturreservatet, exempelvis åtgärder för områdets vård och skötsel.

C. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap 30 § MB

Utöver vad som annars gäller är det för allmänheten förbjudet att:

1. Bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada levande eller döda träd och buskar.
2. Skada vegetationen i övrigt t ex genom att gräva upp växter såsom ris, örter, mossor eller lavar eller ta bort vedlevande svampar.
3. Fånga, skada, döda eller bortföra ryggradsdjur. Störa djurlivet genom att exempelvis klättra i boträd eller medvetet uppehålla sig i närheten av fågelbo, lya eller gryt.
4. Insamla ryggradslösa djur.
5. Förstöra eller skada berg, jord eller sten på land eller i vatten genom att t ex borra, hacka, spränga, rista, gräva eller måla.
6. Framföra motordrivna fordon.

Undantag från reservatsföreskrifterna i punkt C:

1. Snöskoteråkning är tillåten i reservatet på väl snötäckt mark. Vid körning ska i första hand befintliga stigar och leder användas och särskild försiktighet ska iakttas för att undvika skador på mark och vegetation.
2. I reservatet är det utan hinder av föreskrifterna tillåtet att jaga och fiska i enlighet med gällande lagstiftning.
3. Bär- och matsvampplockning är tillåtet i området.

FÖRESKRIFTERNAS IKRAFTTRÄDANDE

Föreskrifterna träder i kraft tre veckor efter den dag de publicerades i länets författningssamling. Ordningsföreskrifter enligt 7 kap. 30 § MB gäller omedelbart.

SKÄLEN FÖR LÄNSSTYRELSENS BESLUT

Beskrivning av området

Area:	ca 116 ha
Naturtyper:	Skogsmark ca 86 ha, varav produktiv skog ca 86 ha Block- stenmark ca 13 ha Myr ca 11 ha Vatten ca 6 ha

Området ligger norr om Storsund och sjön Gammelträsket, ca 14 km sydväst om Älvsbyn i Älvsbyns kommun. Det består av berget Gårdlidens östra sluttning, den lilla sjön Lidtjärnen och de två Racketjärnarna. Skogen i Gårdliden är en mosaik av olika skogsbiotoper. Tillgången på död ved och andra urskogsartade strukturer är god och naturvärdena är höga. Tall är det dominerande trädslaget. Bitvis finns rikliga inslag av löv i form av asp och sälg. Det finns spår efter brand från minst tre olika tillfällen, varav det senaste inträffade för 130-140 år sedan.

Från Lidtjärnen rinner en liten bäck österut. Runt bäcken står en mycket produktiv granskog med inslag av asp och rikligt med grov granved på marken. Vegetationen är frodig med inslag av olika örter. Omkring Racketjärnarna övergår barrskogen i en myrmosaik med låg påverkansgrad. Fläckvis förekommer blockmark som sannolikt uppkommit genom uppfrysning i fuktig mark med blockig morän.

I södra delen av reservatet är produktiviteten också hög. Här finns asprika lövbrännor och lunglavsklädda sälgar. Tallöverståndarna är ca 180 år gamla, skogen är tydligt brandpräglad och det finns brandljud i många granar och björkar. Ett område består av stavatallskog som rymmer flera trädgenerationer, inklusive rikligt med 300-åriga

Datum
2010-06-08

Diarienummer
511-166-10

NVR ID
NR 2020356

tallöverståndare. Det är dock den yngsta generationen som dominerar och som ger skogen dess karaktär av klen och stamtät stavskog.

Centralt i reservatet ingår också en utvecklingsmark med ca 130-årig tallskog som gallrats för ungefär 10 år sedan.

Förekomsten av sällsynta och rödlistade arter visar att Gårdliden är en värdefull miljö för arter knutna till naturskog. Några exempel på sådana arter är doftticka på mycket gamla sälgar, stiftgélelavar på gamla aspar, vedsvampen fläckporing och häckande tretåig hackspett.

Länstyrelsens bedömning

Området hyser flera rödlistade arter och mosaiken av olika skogsbiotoper har som helhet höga naturvärden som bör bevaras intakta. Skogsavverkningar och annan exploatering skulle innebära att områdets naturvärden förstörs. Med anledning av detta har frågan om bildande av ett naturreservat aktualiserats.

Beslutet följer gällande riktlinjer för prioritering av naturreservatsskydd och Sveriges internationella åtaganden om skydd av den biologiska mångfalden, samt Sveriges miljökvalitetsmål.

Länstyrelsen bedömer att ett naturreservat i det aktuella området är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap. MB.

Vid en vägning mellan enskilda och allmänna intressen i enlighet med 7 kap 25 § MB, bedömer länsstyrelsen att den inskränkning i den enskildes rätt att använda mark och vatten som beslutet innebär, inte går längre än vad som krävs för att syftet med naturreservatet ska tillgodoses.

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länstyrelsen att den föreslagna ordningsföreskriften enligt 7 kap 30 § MB innebär så begränsade konsekvenser, såväl kostnadsmässiga som i övrigt att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivningen.

ÄRENDETS BEREDNING

De höga naturvärdena inom naturreservatet Gårdliden uppmärksammades i samband med en nationell inventering av skyddsvärda statliga skogar som länsstyrelsen och Naturvårdsverket genomförde under åren 2003-2005. Inventeringen gjordes på uppdrag av regeringen och redovisades i Naturvårdsverkets rapporter 5339, 5344, 5345 och 5473. För Norrbottens län redovisades totalt 432 områden som skyddsvärda.

Datum
2010-06-08

Diarienummer
511-166-10

NVR ID
NR 2020356

Under 2005 slöts en överenskommelse mellan Naturvårdsverket, Sveaskog och länsstyrelserna i Norrbotten respektive Västerbotten, om hur de skyddsvärda områdena från inventeringen skulle bevaras långsiktigt. Överenskommelsen redovisades i en rapport (Naturvårdsverket, rapport 5498) där 168 områden i Norrbottens län pekades ut som blivande naturreservat. Naturreservatet Gårdliden är ett av dessa områden.

Naturvårdsverket och Sveaskog AB träffade den 13 juni 2008 en överenskommelse om formellt skydd av 431 särskilt värdefulla naturskogsområden i hela landet. Denna innebär att områdena, på i överenskommelsen angivna villkor, kan avsättas som naturreservat utan krav på ekonomisk ersättning till Sveaskog. För länets del omfattas de områden som redovisats som naturreservat i Naturvårdsverkets rapport 5498. Överenskommelsen ger därmed ett värdefullt bidrag till uppfyllandet av delmål 1 *Långsiktigt skydd av skogsmark* i miljö kvalitetsmålet *Levande skogar*.

Älvsbyns kommun beskriver i sitt yttrande de höga naturvärdena i området. Kommunen konstaterar dock att det redan finns många skyddade områden i kommunen samt framför synpunkter på länsstyrelsens urval av skogar som skyddas som naturreservat. Länsstyrelsen vill tydliggöra att arbetet med skydd av värdefulla skogar sker på uppdrag av regering och riksdag, inom ramen för miljömålet Levande skogar. Urvalet av skogar som ska ges skydd som naturreservat styrs av de nationella och regionala strategierna för skogsskydd. Grunden är en värdebaserad ansats där områdenas naturvärden är styrande för urvalet, allt för att de avsättningar som görs för att uppnå miljömålet ska utgöras av skogar med så höga naturvärden som möjligt.

Förslaget har också remitterats till Försvarmakten, SGU, Bergstaten och Skogsstyrelsen. Av dessa har Skogsstyrelsen och Försvarmakten angett att de inte har något att erinra mot förslaget. SGU anger i sitt yttrande att området bedöms vara intressant för prospektering och de anser att det av föreskrifterna för naturreservatet ska framgå att prospektering är tillåten. SGU har även i sitt yttrande gett värdefull information om berggrunden i området. Länsstyrelsen finner dock inte skäl att ändra de föreslagna reservatsföreskrifterna med anledning av synpunkterna som SGU framfört. Bergstaten har avstått från att svara.

Markägaren Sveaskog har getts tillfälle att yttra sig över förslaget. Sveaskog är positiv till reservatsbildningen men anger i sitt yttrande att mer utrymme bör lämnas i beslut och skötselplan för naturvårdande skötsel av naturreservatet. Länsstyrelsen bedömer dock att beslutet och skötselplanen redan ger tillräckliga möjligheter för naturvårdande skötsel och finner därför inte skäl att förändra beslutet med anledning av Sveaskogs synpunkter.

Semisjaur-Njarg sameby har förelagts att yttra sig över förslaget. Inget svar har inkommit.

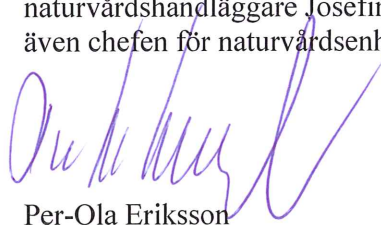
Naturskyddsföreningen i Norrbotten ställer sig i en skrivelse till Länsstyrelsen mycket positiva till reservatsbildningen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Detta beslut kan överklagas hos Regeringen (Miljödepartementet) enligt bilaga 3.

DE SOM DELTAGIT I LÄNSSTYRELSENS BESLUT

I detta ärende har beslut tagits av landshövding Per-Ola Eriksson, efter föredragning av naturvårdshandläggare Josefin Olsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även chefen för naturvårdsenheten Ronny Edin och länsassessor Fredrik Hannu deltagit.

Per-Ola Eriksson

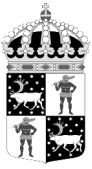

Josefin Olsson

Josefin Olsson

Bilagor:

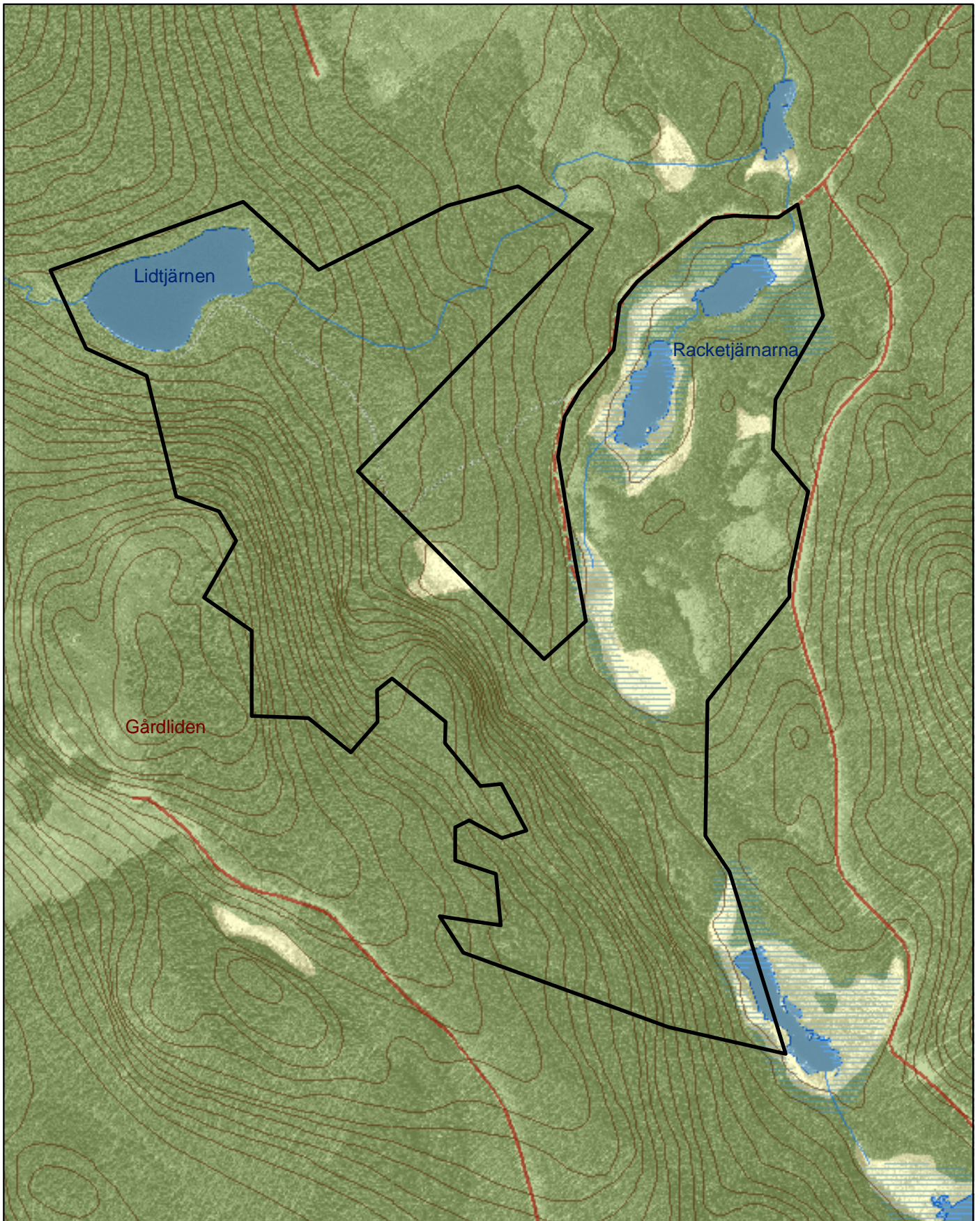
1. Karta över reservatet
2. Översiktskarta
3. Hur man överklagar
4. Skötselplan

Naturreseptatet Gårdliden

Area ca 116 ha

Skala 1:10 000

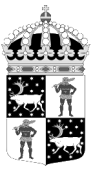
Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2010. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Gräns för naturreseptatet

0 250 500 Meter

Naturreseptatet Gårdliden

Älvsbyns kommun

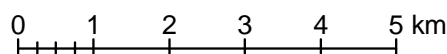
Skala 1:100 000

Länsstyrelsen
Norrbotten

© Copyright Lantmäteriet 2010. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

 Naturreseptatet Gårdliden

Länsstyrelsen
Norrbotten

Bilaga 3

HUR MAN ÖVERKLAGAR

Om Ni vill överklaga länsstyrelsens beslut ska Ni skriva till

Regeringen, Miljödepartementet. Ni ska skicka eller lämna in Ert överklagande till

Länsstyrelsen i Norrbottens län, 971 86 LULEÅ

För att Ert överklagande ska kunna prövas måste överklagandet ha kommit in till länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet. Länsstyrelsen skickar därefter överklagandet till Regeringen, Miljödepartementet.

Ni ska i Ert överklagande ange

- * vilket beslut Ni överklagar (ärendets diarienummer och beslutsdag),
- * hur Ni vill att beslutet ska ändras och varför,
- * Ert namn, postadress och telefonnummer.

Ni ska underteckna Ert överklagande. Om Ni anlitar ombud kan istället ombudet underteckna överklagandet. I så fall ska fullmakt bifogas.

Om Ni behöver ytterligare upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till länsstyrelsen, telefon 0920 – 960 00.

SKÖTSELPLAN FÖR NATURRESERVATET GÅRDLIDEN I ÄLVSBYNS KOMMUN

ALLMÄNT OM PLANEN

Naturreservatets syfte ska vara styrande för reservatets långsiktiga vård och förvaltning.

Områdets avgränsning redovisas i bilaga A.

Beskrivning och uppgifter om naturreservatet finns i beslutet 511-166-10.

Denna skötselplan ska ses över inom en tioårsperiod och vid behov revideras.

SYFTET MED NATURRESERVATET

Syftet med reservatet är att bevara områdets höga naturskogsvärden och opåverkade karaktär. Reservatet ska bevara den biologiska mångfalden samt den värdefulla naturmiljön i området och ge förutsättningar för de ingående ekosystemen att utvecklas naturligt. Syftet är även att de delar av reservatet som idag har lägre naturvärden ska utvecklas i riktning mot ett naturligt tillstånd.

Inom ramen för dessa mål ska reservatet även ge möjlighet till naturupplevelser, friluftsliv och vetenskaplig forskning i orörd natur.

Syftet ska nås genom att:

- Inget skogsbruk bedrivs i området.
- Exploateringar och arbetsföretag i området förhindras.
- Området sköts enligt fastställd skötselplan. Inriktningen ska vara fri utveckling med möjlighet till naturvårdsbränning efter särskild utredning.
- I utvecklingsmarker och arronderingsmarker kan även andra skötselåtgärder än naturvårdsbränning genomföras. Till exempel stängsling av ungskog eller avveckling av planterade trädslag för att gynna uppkomst av lövskog.
- Med undantag för avveckling av främmande trädslag ska trädfällning och påverkan på markskiktet undvikas vid alla typer av skötselåtgärder.

NATUR

Skogsbestånden ska genom intern dynamik och andra naturliga processer fortsätta att utvecklas fritt. Våtmarkernas naturliga hydrologi och vegetation skall bevaras och endast förändras genom naturliga processer.

Utvecklings- och arronderingsmark skog

Eventuella skötselåtgärder i områdets utvecklings- och arronderingsmarker bör utredas och tas upp vid en revidering av skötselplanen. Tillsvärdare ska dessa områden fortsätta att utvecklas fritt i riktning mot naturskog.

Brand

Då skogsbrand är en naturlig störningsregim i områdets naturtyper bör spontant uppkommen brand få löpa fritt så långt det är möjligt. Brandbekämpning ska främst ske för att förhindra spridning utanför reservatet. Vid släckningsarbete ska så skonsamma metoder som möjligt användas och naturliga begränsningslinjer så som vägar, vattendrag och rågångar nyttjas i första hand. Fysiska ingrepp så som fällning av träd eller anläggande av mineralgator bör undvikas.

Den nordöstra delen av naturreservatet är ur naturvärdessynpunkt ett lämpligt område för naturvårdsbränning, se bilaga A. Länstyrelsen ska utreda lämpligheten vidare, liksom de praktiska förutsättningarna för en eventuell naturvårdsbränning.

GRÄNSER

Naturreservatets gränser ska markeras enligt Naturvårdsverkets anvisningar och snarast efter Lantmäteriets inmätning.

Kontroll av gränsmarkeringar och rågångar ska göras minst vart tionde år.

FRILUFTSLIV OCH INFORMATION

Informationstavlor med föreskrifter sätts upp på lämplig plats vid reservatet. Förslagsvis på plats som markerats på kartan i bilaga A.

Aktuell information om naturreservatet ska finnas på länstyrelsens hemsida.

Anläggningar och stigar

Det finns en stig mellan Lidtjärnen och vägen väster om Racketjärnarna. Lidtjärnen är en fiskesjö. Länstyrelsen ska utreda den befintliga stigens skick och behovet av stigar och anläggningar för det rörliga friluftslivet.

Länsstyrelsen
Norrbotten

SKÖTSELPLAN

Datum
2010-06-08

Bilaga 4

3 (3)

Diarienummer
511-166-10

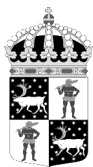
NVR ID
NR 2020356

SAMMANFATTNING AV PRIORITERADE ÅTGÄRDER

Skötselåtgärd	När
Information på länsstyrelsens hemsida	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utmärkning av reservatsgränsen	Snarast efter Lantmäteriets inmätning
Informationsskylt vid reservatet	Snarast efter att reservatet har beslutats
Utredning av stig och anläggningar	Snarast efter att reservatet har beslutats
Översyn och eventuell revidering av skötselplan	Senast 2020
Uppföljning av gränsmarkering	Minst vart tionde år
Underhåll av gränsmarkering	Vid behov

Bilaga:

- A. Karta
- B. Artlista

Länsstyrelsen
Norrbotten

511-166-10

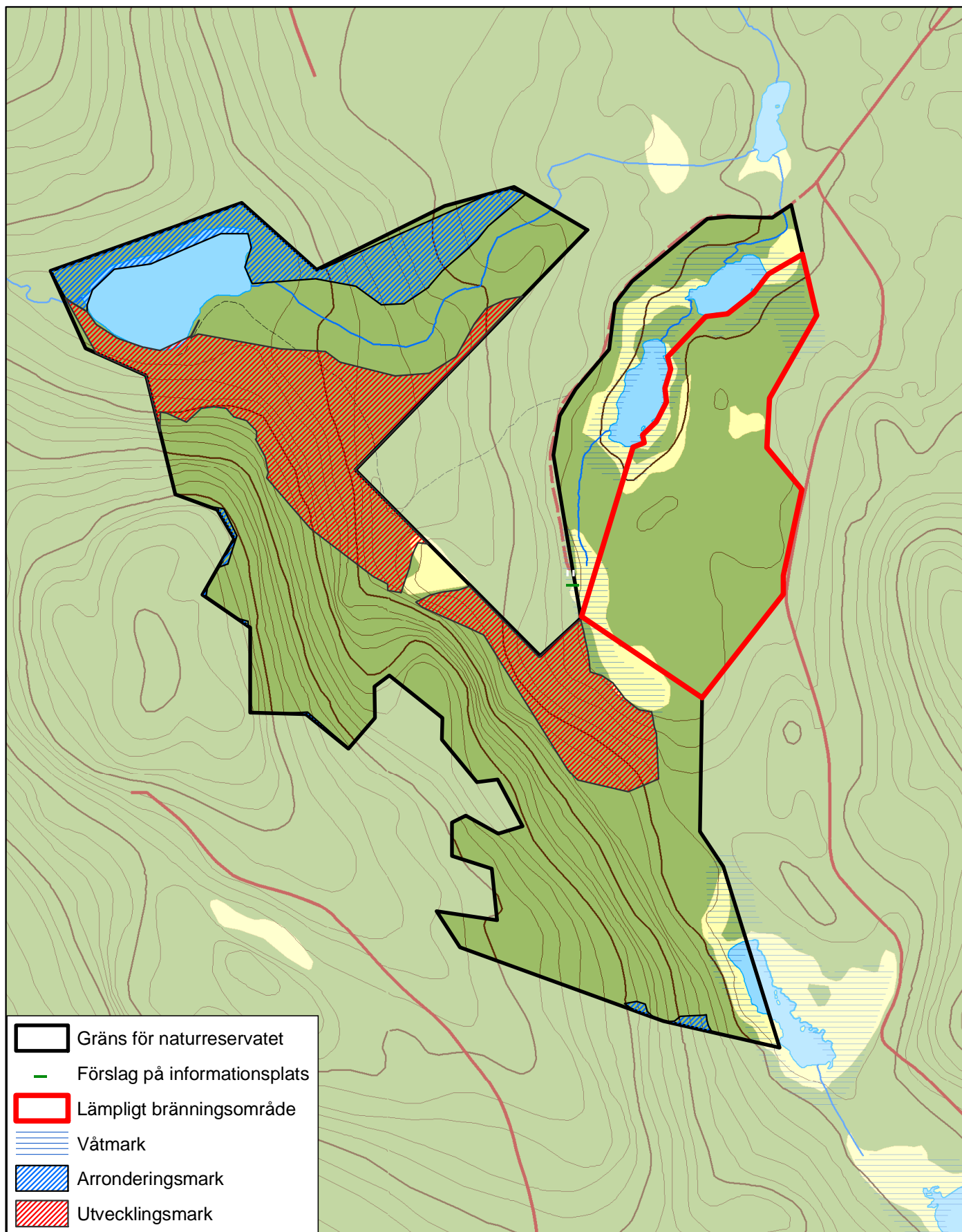
NR 2020356

Bilaga A

Naturreseptatet Gårdliden

Avgränsning och markslag

Skala 1:10 000

© Copyright Lantmäteriet 2010. Ur GSD - Produkter, ärende 106-2004/188

0 250 500 meter

Artlista naturreservatet Gårdliden

-signalarter och rödlistade arter

Svampar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	Doftticka	<i>Haploporus odorus</i>	VU
2.	Gammelgranskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	NT
3.	Fläckporing	<i>Antrodia albobrunnea</i>	VU
4.	Rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT

Lavar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
5.	Blanksvart spiklav	<i>Calicium denigratum</i>	
6.	Bårdlav	<i>Nephroma parile</i>	
7.	Dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
8.	Stiftgelélav	<i>Collema furfuraceum</i>	NT
9.	Knottrig blåslav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	NT
10.	Korallblylav	<i>Parmeliella triptophylla</i>	
11.	Kornig nållav	<i>Chaenotheca chlorella</i>	
12.	Luddlav	<i>Nephroma resupinatum</i>	
13.	Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
14.	Skinnlav	<i>Leptogium saturninum</i>	
15.	Violettgrå tagellav	<i>Bryoria nadvornikiana</i>	NT
16.	Vitskaftad svartspik	<i>Chaenothecopsis viridialba</i>	NT
17.	Brunpudrad nållav	<i>Chaenotheca gracillima</i>	

Fåglar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
18.	Järpe	<i>Bonasa bonasia</i>	
19.	Tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	
20.	Tretåig hackspett	<i>Picoides tridactylus</i>	NT

Länsstyrelsen
Norrbotten

Datum
2010-06-08

Diarienummer
NVR ID
NR511-166-10

Kärlväxter och mossor

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
21.	Korallrot	<i>Corallorrhiza trifida</i>	
22.	Lappranunkel	<i>Ranunculus lapponicus</i>	
23.	Röd trolldruva	<i>Actaea erythrocarpa</i>	NT
24.	Vedtrappmossa	<i>Anastrophyllum</i>	NT

Hotkategorier enligt Artdatabankens rödlista 2010. VU=Sårbar, NT=Nära hotad.

Källa:

-Länsstyrelsens översiktliga inventering 2003.